

REFERAT Klima- og Miljøudvalget d. 26-02-2024

Mødedato Mandag d. 26. februar 2024 kl. 17:00

Mødested Møderum 1, Rønnedevej 9

Mødedeltagere Henrik Kjær, Henrik Hvidesten, Benjamin Pedersen, Andreas Karlsen (Afbud), Lasse Tobias Mølholt, Benny Christensen, Britta Nielsen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Fem ansøgninger for VE-projekter.....	4
Beslutning om den statslige udpegning til energipark.....	8
Lukket: Befordringsgodtgørelse Klima- og Miljøudvalget.....	11
Underskriftsark.....	12

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

Beslutning

Godkendt.

Afbud: Andreas Karlsen

Punkt 2: Fem ansøgninger for VE-projekter

23-001857

Beslutning

Drøftet.

Sagen genoptages på ekstraordinært fællesmøde den 4. marts 2024.

Afbud: Andreas Karlsen

Indhold

Sagsgang:

	BY	ØK	AEU	BFU	KMU	PBU	UFU	ÆSSU
Beslutning om høring								
Orientering								
Indstilling		X			X	X		
Beslutning	X							

BY=Byråd, ØK=Økonomiudvalg, AEU= Arbejdsmarkeds- og Erhvervsudvalget, BFU=Børne- og Familieudvalget, KMU=Klima- og Miljøudvalget, PBU=Plan- og Boligudvalget, UFU=Undervisning- og Fritidsudvalget, ÆSSU=Ældre-, Social- og Sundhedsudvalget

Indledning

Ringsted Kommune har modtaget fem ansøgninger vedrørende etablering af større vedvarende energianlæg (VE) i kommunen. **Bilag 1** indeholder en oversigt over placering og omfang for de fem projekter i den version som har været i høring.

I denne sag fremlægges en forhåndsscreening af de fem VE-projekter, som afsæt for en beslutning om, hvilke projekter udvalget har til hensigt at give mulighed for at arbejde videre med realisering.

Beskrivelse af sagen

I juni 2022 blev regeringen og en bred kreds af partier enige om den nationale klimaaftale om grøn strøm og varme **bilag 2**. Klimaaftalen omfatter en firedobling af produktionen af vedvarende energi på land frem mod 2030, hvilket kræver en omfattende planlægning for vedvarende energi i de kommende år.

Ringsted Kommune har udmøntet aftalen gennem Klimaplanen som blev vedtaget juni 2023. Klimaplanen indeholder mål om at borgere, erhverv og institutioner har sikker, lokal og bæredygtig energiforsyning til produktion, varme og transport i 2030. Samt at hele Ringsteds strømforbrug i 2030 skal være produceret vedvarende inden for kommune grænsen.

Herudover indeholder Klimaplanen nogle konkrete mål om at støtte op om den grønne omstilling, som virksomheder og landbrug i Ringsted står midt i, og som med de nye ESG-krav vil blive et afgørende konkurrenceparameter de kommende år. ESG står for Environmental, Social, and Governance, hvilket refererer til de tre hovedområder (miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige faktorer), som virksomheder og investorer bør tage hensyn til ud over blot økonomiske faktorer. Konkret lyder målene i Klimaplanen: At Ringsteds placering bruges aktivt til at understøtte transportkrævende erhverv til mere klimavenlige løsninger, fx brint og mere gods på skinner. At vedvarende procesenergi skal erstatte naturgas og olie i industrien med 50% i 2030 og 100% i 2045. At der arbejdes for flere symbiosepartnerskaber, hvor rester fra én produktion bruges som ressource i en anden produktion, samt at kommunen vil samarbejde med landbrugserhvervet om den grønne omstilling i landbruget.

Plan og Boligudvalget vedtog d. 27. marts 2023, pkt. 9 at sende de fem VE-ansøgninger i høring. De fem VE-projekter kan opdeles i to typer projekter. De fire rene sol- og vindprojekter, som vil kunne bidrage til at nå målet om at al Ringsteds strømforbrug i 2030 skal være produceret vedvarende inden for kommunegrænsen, ligesom de vil bidrage til målet om at borgere, erhverv og institutioner har sikker, lokal og bæredygtig energiforsyning til produktion, varme og transport i 2030 **bilag 3**.

Det femte projekt har til formål at producere bioethanol til den tunge transport og til procesenergi. Samtidig vil projektet bidrage til en grønnere og billig fjernvarme, som potentielt kan nå ud til flere borgere. Projektet vil, når det er fuldt implementeret, kunne levere 80-100% af energiforbruget i Ringsted, hvilket også inkluderer ikke el-relaterede energibehov såsom transport og industri. El-forbruget udgør kun en mindre del af det samlede energiforbrug i kommunen. Da grundlaget for projektet er græsprotein og en stor udvidelse af biogasanlægget, vil projektet kunne blive en vigtig trædesten i den grønne omstilling, som landbrugererhvervet står overfor.

Projektet tilbyder ligeledes en løsning på nogle af de udfordringer, som der kan være meget svære at håndtere i forhold til omstillingen i erhvervet, nemlig den tunge transport og procesenergien, som særligt er elementer, der har betydning i Business Park Ringsted og i etableringen af et nyt grønt erhvervsområde, som det fremgår af udkast til planstrategi, der blev godkendt til at sende i høring på byrådets møde d. 15. januar 2024.

Foruden Klimaplanen er der potentialer i nogle af projekterne i forhold til at skabe nye og bedre cykel og gangstier på tværs af det åbne land, at beskytte grundvandet samt at leve op til vandmiljøplanernes krav til kommunens vandmiljø.

Den 25. september 2023 blev høringssvarene fra forhøringen af de fem VE-projekter, samt den efterfølgende proces med intern screening og opstart af dialog med lokalrådene, præsenteret for Plan- og Boligudvalget, pkt. 2. Udvalget tog dette til efterretning. Herudover er der den 24. januar 2024 afholdt temamøde for byrådet om de fem projekter og den 30. januar har byrådet afholdt møde med de berørte lokalråd.

Siden udvalgsbehandlingen d. 25. september 2023 har administrationen udarbejdet et materiale der afdækker befolkningstætheden og de statslige kompensationsordninger **bilag 4**.

Herudover er der gennemført en forhåndsscreening, som har til formål at afdække om der på det nuværende grundlag er forhold der gør, at det ikke er muligt at arbejde videre med projekterne **bilag 5**. Den egentlige miljøscreening og myndighedsbehandling vil først blive iværksat i en lokalplanproces og der vil således senere i processen kunne fremkomme forhold der gør at projektet skal tilrettes eller slet ikke kan lade sig gøre. Følgende elementer fra screeningen fremhæves:

Placering: *Screeningen indikerer at alle projekter har en ladsiggørlig geografisk beliggenhed.*

Projekterne Kværkeby, Adamshøj og Ringsted Sol er alle beliggende i nærheden af eksisterende tung infrastruktur. Kværkeby projektområde er placeret mellem Vestmotorvejen og jernbanen, dele af Adamshøj projektområde er placeret op af jernbanen, mens Ringsted Sol projektet placerer sig op ad et eksisterende biogasanlæg.

Sørup Herregård-projektet, samt Go Green-projektet er delvist placeret i et bevaringsværdigt herregårdslandskab. Stort set hele Adamshøj projektareal er placeret i bevaringsværdigt landskab med herregårdspræg. Statens aftale om firedobling af vedvarende energi på land muliggør opsætning af solceller og vindmøller i herregårdslandskaber. Der skal i så fald udarbejdes en landskabskarakteranalyse så projekterne tilpasses det omkringliggende landskab og holder afstand til eksisterende natur.

Go Green-projektet omfatter udover vindmøller og solceller også et biogasanlæg og et PtX anlæg. Power to X-anlæg (PtX) omdanner strøm til andre energiformer. Biogasanlægget udgør en femdobbel udvidelse af det eksisterende biogasanlæg ved Mulstrup, og der skal foretages undersøgelser i forhold til planlovens afstandskrav til beboelse for at kunne udvide her. Go Green-projektet har vist sig at være relativt fleksibelt med hensyn til placeringen af selve PtX-anlægget og det kan derfor placeres andre steder end som nabo til biogasanlægget. Ved f.eks. at placere PtX i forbindelse med et nyt grønt erhvervsområde kan der skabes en række erhvervsmæssige fordele. Realiseringen af dette vil skulle afdækkes nærmere.

Befolkningstæthed og forekomsten af store sammenhængende naturarealer er væsentlige faktorer i placeringen af nye VE-anlæg. Efter en gennemgang af befolkningsfordelingen i kommunen fremgår det, at der ikke findes områder uden beboelse. Derudover indikerer screeningen, at alle fem projekter er placeret i områder uden store sammenhængende rekreative eller fredede naturarealer.

Biodiversitet: *Screeningen indikerer at det umiddelbart ser acceptabelt ud, da projektområderne allerede er udlagt til landbrugsarealer.*

VE-projekter kan i de fleste tilfælde bidrage til en marginal højere biodiversitet sammenlignet med traditionelle monokulturelle landbrugsarealer, såfremt at udvikler har fokus på at implementere en række biodiversitetsfremmende tiltag.

Det er vigtigt, at være opmærksomme på ikke at forstyrre særligt sårbare eller truede dyrearter (bilag 4-arter) der særligt kan blive forstyrret under anlægsfasen og i så fald skal udvikler pålægges at implementere de nødvendige afværgeforanstaltninger.

Screeningen indikerer at der i undersøgelserne ifm. med en lokalplanproces er behov for særlig opmærksomhed omkring vindmøller i projekterne Adamshøj og Go Green og deres påvirkning på flagermus. Områder præget af herregårdslandskab med gamle træer ved læhegn, kan potentielt fungere som habitater og ynglesteder for flagermus.

Trafik: *Screeningen indikerer at alle projekter, med undtagelse af Kværkeby, vil belaste vejnettet i anlægsperioden.*

Efter anlægsperioden indikerer screeningen at det kun er Go Green-projektet som vil være til belastning på vejnettet. BioCirc har meddelt 2 lastbiltransporter i timen til og fra biogasanlægget. Dertil lastbiltransport til vedligeholdelse og reparation. Andre dele af projektet kan potentielt rørlægges.

PFAS og grundvandet: *Screeningen indikerer lav risiko for forurening.*

Mange danske drikkevandsboringer er i dag forurenede med pesticidrester og andre miljøfremmede stoffer, især fra konventionel landbrugsdrift. Ophør eller ændring af landbrugsdrift ventes at reducere udvaskning af næringsstoffer til grundvand og vandmiljøet.

Som eksemplet fra Kolding Kommune i screeningsnotatet kan byggetilladelsen basere sig på, at der kun anvendes de typer af solpaneler, der er testet for PFAS.

Evt. andre krav til materialevalg vil indgå i den videre dialog.

Den videre proces

Forud for en lokalplanproces er der mulighed for at drøfte forskellige emner med udvikler, som falder uden for rammerne af lokalplanlægning. Dette omfatter ejerandele, oprettelse af en almennyttig fond, lokale aftaler, afstand til landsbyer med mere **bilag 6**. Med denne sag kan der politisk udvælges hvilke projekter der ønskes arbejdet videre med for at realisere. Administrationen faciliterer en tilpasningsproces for disse projekter, i dialog mellem udviklere og lokalråd. Dette vil åbne for, at projekterne i højere grad kan tilpasses politiske ønsker og lokale behov.

Efter den konkrete dialog om tilpasning af projekterne vil der blive forelagt en politisk sag, som afsæt for beslutningen om der skal udarbejdes lokalplan for de tilpassede projekter. I lokalplanprocessen vil der være en forsat inddragelse af borgerne, og projekterne tilpasses yderligere med hensyn til de parametre som kan reguleres i lokalplanlægningen. Her er der fortsat mulighed for at tilpasse projektet i forhold til elementer som nye stier, som kan skabe bedre og sikrere adgangsmuligheder på tværs af kommunen, skovrejsning, tiltag til forbedring af biodiversiteten og afskærmning. Det er også i lokalplanprocessen den egentlige miljøscreening og myndighedsbehandling vil blive iværksat og der kan i denne proces opstå forhold, der kræver videre tilpasninger eller i nogle tilfælde gør, at projektet ikke kan realiseres.

Såfremt at der ikke opnås politisk beslutning om igangsætning af projekter med tilstrækkelig vedvarende energi til at imødekomme Ringsted Kommunes energibehov, vil det vedtagne administrationsgrundlag igen blive aktuelt. Dette grundlag fastlægger procedurerne for ansøgningsrunder for VE-projekter og præciserer igangsættelse af forfase to gange om året. Det indebærer, at der gennemføres en forfase med forhøring af alle nye, tilstrækkeligt fyldestgørende VE-ansøgninger i kommunen, samt de projekter som fravælges i denne omgang, igen om et halvt år. Efter forfasen følger behandling af høringsvar, screening og sag om beslutning for igangsættelse.

Inddragelse og høring

I overensstemmelse med bestemmelserne i planlovens § 23 c besluttede Plan- og Boligudvalget den 27. marts 2023, pkt. 9 at sende de fem projekter i forhøring. Projekterne har været i forhøring fra den 3. april 2023 til den. 4. juni 2023.

Undervejs har der været afholdt informationsmøder for hvert af de fem projekter.

Der har derudover også været indledt dialog med berørte lokalråd. Administrationen har afholdt et møde med hhv. Kværkeby Fjellebro Landsbyforening, Ørslev Landsbylaug og Nordrup-Farendløse Lokalråd. Administrationen afventer forsat tilbagemelding fra Veterselv-Høm Borgerforening og Sneslev Sogneforening.

Den 30. januar 2024 var samtlige lokalråd inviteret til dialog med byrådet om deres synspunkter, bekymringer og eventuelle forslag til projekterne.

Økonomi

Sagen har på nuværende tidspunkt ingen bevillingsmæssige konsekvenser

Vurdering

Administrationen vurderer med afsæt i Klimaplanen og udkast til Planstrategi 2024, at vedvarende energi vil spille en stadig vigtigere rolle i kommunernes fremtidige udvikling.

Administrationen vurderer, at alle fem projekter umiddelbart er mulige og vil bidrage til en større andel af vedvarende energi i Ringsted Kommune.

Administrationen vurderer, at det i henhold administrationsgrundlaget vil være muligt at igangsætte et begrænset antal VE-projekter, men at der vil skulle ske en prioritering af ressourcer, hvis Ringsted Go-green projektet i gang sættes, særligt hvis der også igangsættes andre selvstændige projekter.

Administrationen vurderer, at det vil være svært at nå målet om 100% lokal produceret strøm i 2030, hvis ingen eller kun de mindste projekter vælges. Administrationen vurderer endvidere at der jf. administrationsgrundlaget inden for et halvt år skal i gang sættes endnu en forhøring af nye projekter, samt de projekter der fravælges i denne runde, medmindre at der med dennes sag igangsættes projekter der dækker kommunens samlede energibehov.

Administrationen vurderer, baseret på en analyse af befolkningstætheden i Ringsted Kommune og en forhåndsscreening af konfliktområder, at der umiddelbart ikke fremkommer en alternativ optimal placering for VE-projekter i kommunen. Afhængigt af distributionen af solcelle- og vindmølle anlæg vil de samlede arealer skulle omfatte op mod 1000 hektar.

Konsekvenser for handicapområdet

Det har ikke konsekvenser for handicapområdet.

Indstilling

Direktionen indstiller,

1. at der udvælges hvilket/hvilke projekter, Byrådet ønsker at arbejde videre med realiseringen af, med henblik på at som administrationen faciliterer en tilpasningsproces for så vidt muligt at afstemme projektet med lokalrådets behov og ønsker.
2. at der ved manglen på igangsættelse af VE-projekter som opfylder Ringsteds energibehov, jf. administrationsgrundlaget igangsættes ny forhøring og borgermøder for nye projekter samt projekter der ikke blev udvalgt i denne omgang.

Bilag

Kort over projekterne

Klimaaftale om grøn strøm og varme

El- og energiopgørelse for projekterne

Materiale til VE-temadrøftelse

Screeningsnotat af fem VE-ansøgninger

Emner til drøftelse med udvikler

Punkt 3: Beslutning om den statslige udpegning til energipark

22-012949

Beslutning

Drøftet.

Sagen genoptages på ekstraordinært fællesmøde den 4. marts 2024

Afbud: Andreas Karlsen

Indhold

Sagsgang:

	BY	ØK	AEU	BFU	KMU	PBU	UFU	ÆSSU
Beslutning om høring								
Orientering					x			
Indstilling		x				x		
Beslutning	x							

BY=Byråd, ØK=Økonomiudvalg, AEU= Arbejdsmarkeds- og Erhvervsudvalget, BFU=Børne- og Familieudvalget, KMU=Klima- og Miljøudvalget, PBU=Plan- og Boligudvalget, UFU=Undervisning- og Fritidsudvalget, ÆSSU=Ældre-, Social- og Sundhedsudvalget

Indledning

Plan- og Landdistriktsstyrelsen (PLST) har i en national screening af områder til energiparker udpeget et egnet areal i den vestlige del af Ringsted Kommune, og Ringsted Kommune skal give en tilbagemelding om hvorvidt der ønskes at arbejde videre med potentielt at etablere en energipark i dette område. Efterfølgende har Plan- og Landdistriktsstyrelsen (PLST) åbnet for endnu en runde indmeldinger, hvor et areal i den østlige del af kommunen er blevet udpeget. Der skal med denne sag tages stilling til hvorvidt Ringsted Kommune er positivt indstillet over for dette areal.

Beskrivelse af sagen

I juni 2022 blev regeringen og en bred kreds af partier enige om den nationale klimaaftale om grøn strøm og varme. Klimaaftalen omfatter en firedobling af produktionen af vedvarende energi på land frem mod 2030, hvilket kræver en omfattende planlægning for vedvarende energi i de kommende år. Statens klimaaftale udpeger blandt andet en indsats for etablering af energiparker, der initieres af staten. Ved energiparker forstås en større samling af solcelleanlæg og landvindmøller med eventuel tilkobling til Power-to-X-anlæg. Se **bilag 1** med statens aftale fra juni 2022 om mere vedvarende energi.

Statens screening for egnede områder til energiparker blev fulgt op af en opfordring til kommunerne om uforpligtende at indsende forslag til udpegninger af konkrete områder for energiparker.

Den 10. oktober 2022 besluttede, pkt. 19 byrådet, at arbejdet for den videre planlægning for mere vedvarende energi i Ringsted Kommune igangsættes, herunder at Ringsted Kommune skulle give en uforpligtende tilkendegivelse om at indgå i det nationale samarbejde om screening af områder til energiparker. Administrationen indmeldte to større potentiale arealer til statens screening for energiparker, heraf et areal beliggende vest og et areal beliggende øst for Ringsted by **bilag 2**.

Kort efter kommunens indmeldelse til staten igangsatte Ringsted Kommune en proces med at strukturere både tidligere og nye ansøgninger om vedvarende energianlæg. I alt var der fem projektansøgninger, alle beliggende i områder øst for

Ringsted by, der var tilstrækkeligt konkrete. Som besluttet i Plan- og Boligudvalget den 27. marts 2023, pkt. 9, igangsatte administration en for-proces med offentlig høring samt afholdelse af borgermøder for de fem projekter.

Staten offentliggjorde oktober 2023, 32 potentielle udpegninger til energiparker, heraf det indmeldte vestlige potentiale areal i Ringsted Kommune. Det østlige blev i første omgang ikke udpeget grundet flyvepladsen i Ringsted. Se statens høringsnotat **bilag 3**.

Ringsted Kommune skal give staten en tilbagemelding om hvorvidt der ønskes at arbejde med etableringen af en energipark enten i en del af eller i hele det vestlige udpegningsområde.

Planlægning af statslige energiparker

PLST har meddelt, at planlægningen af energiparker vil tage udgangspunkt i kommunernes indmelding i marts 2024. I den pågående dialog indhentes kommunernes synspunkter, og kommunernes tilbagemeldinger præsenteres for regeringen i foråret 2024. Dette vil formentlig føre til, at visse udpegninger i første omgang udelukkes – dem, som kommunerne ikke ønsker at arbejde videre med.

Det vestlige og østlige område:

Det vestlige område: Ringsted Kommune indmeldte oprindeligt området som et potentialeområde, men administrationen har siden fokuseret på de indkomne vedvarende energi ansøgninger, alle i den østlige del af kommunen. Generelt har udviklere ikke vist interesse for det vestlige område. PLST har meddelt, at staten ikke har planer om at sende udpegningen i udbud.

Det østlige område: blev oprindeligt ikke udpeget af staten på grund af dets nærhed til Ringsted Flyveplads. I dialogen med Ringsted Kommune har PLST senere vurderet, at flyvepladsen formentlig ikke udgør en hindring, hvis kommunen ønsker at bringe området i spil igen.

2. ansøgningsrunde til statslige energiparker

I forbindelse med offentliggørelsen af potentielle områder til energiparker, har PLST åbnet for en ny ansøgningsrunde for områder til potentielle energiparker, hvor der på landsplan yderligere er indmeldt 83 arealer, indmeldt af udviklere og kommuner.

Ud af de 83 indmeldte arealer er 74 i Jylland. Der er samlet fra de to runder otte kommuner på Sjælland med indmeldte arealer, herunder Ringsted.

Det indmeldte areal i Ringsted i anden runde, er indmeldt af BioCirc. Dette areal svarer til Go Greens projektareal, som har været i forhandling i Ringsted Kommune.

De nye arealer skal nu igennem den statslige screening, som forventes færdig i marts og som skal afgøre om nogen af dem kan supplere de 32 bud på energiparker, der indgik i regeringens udspil i oktober.

Det er umiddelbart styrelsens vurdering, at det østlige areal som er indmeldt i anden runde er egnet og de har derfor uformelt henstillet til, at Ringsted Kommune i forbindelse med beslutningen om det vestlige areal også tager stilling til det nyligt indmeldte østlige areal.

Inddragelse og høring

Ingen.

Økonomi

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Vurdering

Administrationen vurderer, at manglen på interesse fra udviklere i det vestlige område for nu, repræsenterer en mulig udfordring for et arbejde med en energipark i udpegningen.

Administrationen vurderer, at såfremt Ringsted Kommune ønsker at arbejde videre med projektet Go Green, evt i en anden udstrækning, vil udpegningen af arealet som en energipark, skabe bedre rammer for at realisere et projekt.

I lyset af regeringens mål og det stigende behov for mange vedvarende energianlæg og energiparker, vurderer administrationen, at en spredning af disse anlæg i den nationale planlægning er at foretrække, især med henblik på nettilslutning. Administrationen anser i denne sammenhæng Ringsted Kommunes centrale beliggenhed på Sjælland for at gøre kommunen attraktiv for placering af større vedvarende energianlæg.

Administrationen vurderer endvidere, at staten i første omgang vil basere planlægningen af energiparker på kommunernes tilbagemeldinger. Dog vurderer administrationen, at der er en potentiel risiko for, at staten fremadrettet vil involvere sig i energiparker i Ringsted Kommune, uanset kommunens tilbagemelding. Denne risiko vurderes især til stede, hvis kommunen ikke selv fortsætter planlægningen af vedvarende energianlæg.

Konsekvenser for handicapområdet

Sagen har ingen konsekvenser for handicapområdet.

Indstilling

Direktionen indstiller til Klima- og Miljøudvalget, at orienteringen tages til efterretning.

Direktionen indstiller til Plan- og Boligudvalget,

1. at der gives tilbagemelding til Plan- og Landdistriktsstyrelsen om, at Ringsted Kommune ikke ønsker at forsætte arbejdet med den statslige udpegning i den vestlige del af kommunen.
2. at det tilkendegives over for Plan- og Landdistriktsstyrelsen, at hvis Byrådet endeligt beslutter at arbejde videre med Ringsted Go-Green projektet, så ser Ringsted Kommune positivt på en udpegning af det østlige areal som en statslig energipark.

Bilag

Klimaaftale om grøn strøm og varme

Områder med VE udpegning og fem projektansøgninger

Statens høringsnotat

Punkt 4: Lukket: Befordringsgodtgørelse Klima- og Miljøudvalget

Punkt 5: Underskriftsark

Beslutning

Godkendt.

Afbud: Andreas Karlsen